

## Tyveri i Vejrup

Af: *Kristian Madsen, Nr. Nebel*

I sommeren 1904 solgte min far gården i Nr. Vejrup, for vist nok 14.500,- kr. Han havde 15 år tidligere købt den for 10.000,- kr. af en sagfører Krarup i Ringkøbing. Den tidligere ejer, Jakob Baden Nielsen, var da forsvunden fra både gård og gæld. Hans besætning var kun en gammel ko og to kalve. Bygningerne var ikke vedligeholdte og jorden meget forsømt.

Min far havde fået sat skik på det hele og marken var i en god drift. Der var bygget en ny kørelade og den tidligere lade var lagt til stalden for at huse flere dyr. Det hele var efterhånden blevet moderniseret og en god besætning oparbejdet.

Køberen var en lidt ældre ungkarl der hed Tobias Tobiasen, der kom fra Autrup i nabo-sognet Fåborg. Han var svoger til købmand Thomas Jensen i Gørding, der bistod købet.



*Ægteparret Else Krestine og Anders Madsen, Bækmark, som efter datidens målestok, mistede en større pengesum ved tyveri.*

Det var fars og mors mening de ville tilbage til deres hjemegn omkring Ringkøbing, No, Hee eller Velling. Efter salget af gården var der overført en sum på 4.500,- kr. til Ringkøbing Landbobank. Far havde besat nogle gårde, men der var ikke nogen der passede ham og hans bror, lærer Wilter Madsen i No. Han nærede også en vis betænkelighed ved en flytning fra Vejrup, de var faldet godt til og var velansete i byen.

Min far havde altid beholdt sit særprægede Ringkøbingjysk og selv om han var tilflytter, ikke ændret på dette. Han var en af de tre fra Vejrup der blev valgt ind i Gørding-Vejrup sogneråd og han valgtes som vurderingsmand, da ejendomsskylden trådte i kraft, sammen sognerådsformand og sparekassedirektør, Søren Mølgård fra Gørding.

Det hele endte med at far købte en gård på Bækmark for 19.500,- kr. Han var fristet af de gode vandingsenge som var væsentlige for foderet. Min mor blev skuffet, hun havde altid ønsket sig tilbage til hjemegnen.

Hun var en poetisk natur og ville gerne tilbage til Velling med fjorden og det rige grundtvigske liv og der hvor hun havde levet sine ungdomsår og havde truffet sin mand. Sælgeren af gården, Peder Skov, der var enkemand, blev boende hos os et stykke tid og han overtog bogen med de 4.500,- kr. i Landbobanken, som en del af købesummen. Men da han gerne ville se kontanter, tilbød han min far at betale en rejse, hvis han ville hente pengene til ham i Ringkøbing. Det gjorde han og kom hjem igen hen under aften. Vi havde travlt med høet i engen og far lagde tegnebogen med pengene i en bordskuffe i soveværelset, hvorefter han skyndte sig ud for at hjælpe os.

Da vi kom hjem ville far give skov pengene, men tegnebogen var væk. Der blev en stor opstandelse og vi børn kom i forhør, om vi ikke havde set noget og det kom da op, at en fremmed mand havde truffet ni årrige Peter lidt nord for gården og han havde spurgt om min far var hjemme, nej sagde ha, han er i engen. Om hans mor var hjemme, ja det var hun, men hun malkede. Så spurgte han om Peder skov, men han var også i engen, så der var faktisk ingen hjemme.

Den syv årrige Stine havde hørt nogle lyde, men hun turde ikke gå ind i soveværelset. Midt om natten gik min far og Peter Skov ned til en daglejer, der havde arbejdet hos os om dagen, for at høre om han havde set noget, men det havde han ikke. Tidligt næste morgen kunne det i vindueskarmen var spor af snavs fra en støvle der havde skrapt imod. Syd for huset var en pløjemark og der sås tydelige spor over mod en plantage. Far tog derefter snarest til Holsted og meldte tyveriet til Herredskontoret der. Politibetjenten kom inden middag sammen med gamle sognefoged Laust Iversen og optog forhør. Karlen i nabogården måtte frem med sine støvler, men de passede ikke i sporet og han følte sig meget fornærmet, Fanden lyneme.



*Det var nogle spændende dage for familien Madsen i forbindelse med tyveriet af de mange penge. Sønnen Kristian Madsen var 14 år da det foregik.*

Mor havde ikke fersk kød i huset og serverede så æbleskiver for øvrigheden. Politiet opdagede ikke andet end det far fortalte dem og rejste så hjem. Hændelsen kom i Syd-jysk Folkeblad og så kom der gang i opklaringen og hurtigt var der en mistænkt. Det var Chr. Skov, en brorsøn til Peter Skov der boede hos os og han var delvis opdraget af ham.

Han havde vist sig noget tyvagtig og nærmest subjekt i sin opførsel. Han var lige før tyveriet set i sognet, hvor han også havde gået i skole og var genkendt af flere.

Han havde sikkert fået underretning om de ændrede forhold på Bækmark.

Han var efter tyveriet og det var blevet mørkt, gået til Bramming, hvor han vækkede en manufakturhandler midt om natten og blev forsynet med nyt tøj. Han havde betalt med en 500,- kr. seddel og den handlende burde vel have fået mistanke, til at noget var helt galt, men det gjorde han ikke, eller lod som om han ikke havde mistanke. Chr. Skov rejste så til Hamborg og var han blevet der og faldet lidt til ro, så var der vel ikke sket mere i den sag, men han rejste til Esbjerg og på tilbagevejen så gårdejer I Sdr. Vejrup, lille Hans Christian, ham på banegården i Ribe, hvor han stak hovedet ud af et vindue i et kupevindue. Han fik ringet til politiet og på grænsestationen i Hvidding blev han stoppet og måtte gå sammen med en gendarm tilbage til Ribe. Gendarmen havde ikke visiteret ham og da de kom til Ribe å hev han tegnebogen ud i åen og væk var den. Først langt op ad formiddagen næste dag, henvendte en betjent sig til møllersvenden, ved vistnok Midtmøllen i Ribe, hvor han gerne ville se deres ruse, om der var noget grøde i den.

20 år senere fik jeg af møllersvenden fortalt om hændelsen i Ribe å. Jeg traf ham og fortalte om tyveriet og pudsigt nok var det netop ham politiet havde henvendt sig til. Han havde som sædvanligt trukket rusen op om morgenen og mente han havde tømt den og smidt grøden ud i åen. Men da de så efter viste det sig han havde ladet grøden ligge på land og deri havde de fundet ca. 3.500,- kr. Tegnebogen var der ikke og blev heller ikke fundet, selv om der blev søgt med en vandkikkert.

Min far ville ellers gerne have haft tegnebogen igen, for den var nu så god til at holde på pengene, selv om det glippede denne ene gang.

Herredsfoged Friis i Holsted fejrede sin jubilæumsfest kort efter og der var til festen forfattet en vise om dette embedes store ansvar og man kunne læse; Og når i Vejrup der stjæles penge, man må dem finde i Ribe å.

Heldigvis var lille Hans Christian på stationen og heldigvis var grøden ikke smidt i åen, for så kunne det jo ikke komme med i visen som hyldest til Herredsfogeden.